

بررسی نسبت میان فلسفه اخلاق اسلامی و نظریه‌های نوین ارتباطات میان‌فردی

محسن اندیشه ورز^۱

^۱ گروه معارف اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز، تهران، ایران

چکیده

فلسفه اخلاق، به ویژه در چارچوب اخلاق اسلامی، همواره به بررسی اصول و ارزش‌های حاکم بر رفتارهای انسانی پرداخته است. از سوی دیگر، نظریه‌های نوین ارتباطات میان‌فردی، به عنوان یکی از حوزه‌های مهم در علوم اجتماعی و ارتباطی، سعی در تبیین چگونگی تعاملات و ارتباطات بین افراد دارند. این مقاله با هدف بررسی نسبت میان این دو حوزه علمی، به تحلیل چگونگی تأثیرپذیری نظریه‌های ارتباطی از اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی می‌پردازد. در این راستا، ابتدا به تبیین مبانی فلسفه اخلاق اسلامی و سپس به معرفی نظریه‌های نوین ارتباطات میان‌فردی پرداخته می‌شود. در ادامه، با بررسی تطبیقی میان این دو حوزه، نسبت میان آنها تحلیل و تبیین می‌گردد. در این پژوهش، از روش مطالعه تطبیقی و تحلیل کیفی استفاده شده است. بدین معنی که ابتدا با مطالعه منابع کتابخانه‌ای و اسناد مرتبط با فلسفه اخلاق اسلامی و نظریه‌های نوین ارتباطات، مبانی و اصول هر دو حوزه تبیین گردیده است. سپس، با تحلیل تطبیقی میان این دو حوزه، نسبت میان آنها بررسی و تبیین شده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که فلسفه اخلاق اسلامی با تأکید بر ارزش‌های همچون عدالت، احترام و همدلی، می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر نظریه‌های نوین ارتباطات میان‌فردی داشته باشد. به عنوان مثال، اصل عدالت در اخلاق اسلامی می‌تواند منجر به تأکید بر برابری و عدم تبعیض در ارتباطات میان‌فردی گردد. همچنین، اصل احترام در اخلاق اسلامی می‌تواند به اهمیت احترام متقابل در ارتباطات تأکید کند.

واژه‌های کلیدی: فلسفه اخلاق، اخلاق اسلامی، نظریه‌های نوین ارتباطات، ارتباطات میان‌فردی، اصول اخلاقی.